

บริหารและบัญชี

ทฤษฎี รูปแบบ เชิงยุทธศาสตร์ และพลังงาน ทางเศรษฐกิจ ของ บริษัทข้ามชาติไทย

*
ดร.ลิทธิชัย ตันศรีสกุล

ไ
นระบบเศรษฐกิจในประเทศที่กำลังพัฒนาใน
ปัจจุบันคงไม่มีใครที่จะไม่รู้จักคำว่า **บริษัท
ข้ามชาติ** (Multinational Corporation)
ดังนั้นการเคลื่อนไหวของบริษัทข้ามชาติเป็น
สิ่งที่น่าจับตามองอยู่ไม่น้อย อีกทั้งเศรษฐกิจ
ทุนนิยมของประเทศไทยเองก็ไม่ว่าจะหลีกเลี่ยงภาวะผลักดันทาง
เศรษฐกิจจากบริษัทข้ามชาติได้ บริษัทอาจจะมิชื่อได้หลายชื่อ
เช่น Multinational Corporations, Multinational Company,
Multinational Enterprise หรือ International Firm ซึ่งดำเนิน
กิจการที่สำคัญในการบริหารมากกว่า 2 ประเทศขึ้นไป เนื่องจาก
ดำเนินกิจกรรมในหลายประเทศจึงมุ่งหวังกำไรสูงสุดของกลุ่มบริษัท
โดยรวมทั้งหมด แม้แต่คำจำกัดความของสหประชาชาติที่ให้มาก็เป็น
การให้ความหมายอย่างกว้าง ๆ ครอบคลุมบริษัททั้งหมด โดยควบคุม
ทรัพย์สิน เช่น โรงงาน เหมืองแร่ สำนักงานขาย ตั้งแต่ 2 ประเทศ
ขึ้นไป เพื่อจะได้มีบริษัทข้ามชาติอีกหลายประเภทที่ไม่ตกหล่นการ
สำรวจ

บริษัทข้ามชาติ : ยักษ์หน้าเก่า-ยักษ์หน้าใหม่

ในประเทศไทยได้มีบริษัทจากต่างชาติเข้ามาเมื่อ 30-40 ปี
ก่อน ซึ่งเขาเรียกบริษัทเหล่านี้ว่ายักษ์ใหญ่ข้ามชาติมาจากประเทศ
ทางตะวันตกแล้วเติบโตขึ้นทางด้านตลาดภายในประเทศไทย
ด้านสินค้าอุปโภคบริโภคด้วยชื่อที่คุ้นหูของ **บริษัท ลิเวอร์บราเธอร์**
และ **คอลเกตปาล์มโอลิฟ** ปัจจุบันบริษัทมียอดขายพุ่งขึ้นเกิน
พันล้านบาทต่อปี ส่วนยักษ์ใหญ่ทางธุรกิจน้ำมันก็เป็นบริษัทเก่าแก่ที่
รู้จักกันดีคือ **บริษัท เชลล์ คาเลเท็กซ์ เอลโซ** ที่มียอดขายนับ
หมื่นล้านบาทต่อปี

เมื่อหันมาดูบริษัทข้ามชาติของญี่ปุ่นบ้าง จะเห็นว่าได้ครอง
ความเป็นหนึ่งในตลาดเครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้านเรา ตั้งแต่ได้จนเติบโต
เป็นผู้ใหญ่ย่อมได้ยืนโฆษณา **เนชั่นแนล มิตซูบิชิ โตชิบา ชันโย**
เข้ามาอยู่ในสมองเสียแล้ว และในอนาคตดูท่าว่าตลาดเครื่องใช้ไฟฟ้า
ในบ้านเรายังมีช่องทางไปได้อีกนาน ทำให้บริษัทข้ามชาติอื่น เช่น
เกาหลีมองเห็นช่องทางที่จะเข้ามาแข่งขันกับญี่ปุ่นได้ โดยรวมทีม

* **อาจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย : D.P.A. Centro
Escolar University, Philippines.**

การทำงานของบริษัทซัมซุง แวนู และโกลด์สตาร์เข้าด้วยกัน บริษัทแรกมีนโยบายที่จะเปิดตลาดไทยแข่งขันกับประเทศญี่ปุ่นอย่าง ไม่กลัวอะไรทั้งสิ้น บริษัทโกลด์สตาร์เองก็ตั้งเป้าในการจำหน่ายไว้ 400 ล้าน ในปี 2532 โดยเน้นเครื่องรับโทรทัศน์ วิทยุ และเดออบ ไมโครเวฟเป็นหลัก เพราะตลาดเครื่องใช้ไฟฟ้าในไทยยังมีช่องทาง ขยับขยายในอนาคต

ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจแต่ละประเทศในโลกจะเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม แต่คลื่นลมแห่งความตื่นตัวข้ามกระแสนอยู่ในทุกวงการ ยกเว้นชาติ หน้าเก่าๆ ที่เคยหยั่งรากลึกในประเทศไทยมาหลายสิบปีก็ยังไม่ สามารถจะปิดกั้นบริษัทข้ามชาติจากประเทศอื่น ในการเข้ามาตั้ง ส่วนแบ่งของตลาดไปได้ ดังเช่นบริษัทแอมเวย์ คอสโพลีแซน ส่องสินค้าอุปโภคบริโภคเข้ามาในประเทศไทยเมื่อปี 2530 มีสินค้า จำหน่ายมากกว่า 200 ชนิด จิมมเพย์น เป็นกรรมการผู้จัดการ บริษัท ได้แสดงทัศนคติว่า "ตลาดในเมืองไทยเริ่มจะมีศักยภาพสูง" ดังนั้นบริษัทใช้วิธีการเปลี่ยนนโยบายใหม่โดยการนำเข้าสินค้าจาก ต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น คานาดา ออสเตรเลีย เข้ามาจำหน่ายใน ไทย ส่วนในแวดวงของผู้ค้าน้ำมัน บริษัทหน้าใหม่จากสหรัฐ ได้แก่ บริษัท โมบิล จำกัด จำหน่ายน้ำมันและน้ำมันเครื่อง เข้ามา กับ การลงทุนที่ไม่ต่ำกว่า 2,800 ล้านบาท โดยเปิดทำการบริการรอบ นอกกรุงเทพและต่างจังหวัด เพื่อการรองรับโครงการเซาท์เทิร์น ซีบอร์ดจึงต้องเปิดปั๊มบริการอีก 4 จังหวัดภาคใต้ ทั้งจังหวัดสงขลา ชุมพร นครศรีธรรมราช และระนอง ส่วนบริษัทพีพีหรือบีบีซี บีโตะเลียมของประเทศอังกฤษก็พร้อมที่จะเข้ามาแข่งขันกับผู้ค้ำ น้ำมันเก่า โดยเปิดบริการที่รังสิตแห่งแรกและมีแผนการบริการแบบ ใหม่ด้วย

การลงทุนบริษัทข้ามชาติโดยตรงในต่างประเทศ เป็นการลงทุนโดยเคลื่อนย้ายทุนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมบริษัท ในต่างประเทศมีอยู่ 2 รูปแบบคือ การลงทุนในประเทศโดยการซื้อ พันธบัตร (Portfolio Investment) โดยไม่มีเจตนาจะควบคุม บริษัต่างประเทศโดยตรง และการมีเจตนาจะเข้าควบคุมบริษัท ต่างประเทศที่ไปลงทุนโดยตรงและหากผู้ลงทุนมีอำนาจควบคุมบริษัท ในต่างประเทศแล้ว บริษัทลูกในต่างประเทศจะกลายเป็นบริษัทลูก โดยสมบูรณ์ (Wholly-owned subsidiary) อาจมาจากการซื้อบริษัท ที่ถืองินมาทำธุรกิจหรือบุกเบิกทำกิจการใหม่ การเป็นบริษัทลูกไม่

จำเป็นเสมอไปว่าต้องเป็นไปในรูปการเป็นเจ้าของที่สมบูรณ์ อาจจะเป็นไปในรูปบริษัทร่วมทุน (Joint Venture) หรือ บริษัทข้ามชาติ ที่เป็นหุ้นส่วนข้างมาก มีหุ้นเท่า ๆ กัน (Equal Share) หรือ มีหุ้นส่วนข้างน้อย (Minority Share) ก็เป็นไปได้

การเจริญเติบโตของบริษัทข้ามชาติมักจะเกิดขึ้นพร้อมกับการขยายตัวของการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของภาคเอกชน และ ในปัจจุบันการวิเคราะห์เศรษฐกิจระหว่างประเทศของทุนนิยม จากการค้าระหว่างประเทศ การนำเข้าและส่งออกสินค้าเพียงอย่างเดียว ไม่เป็นการเพียงพอต่อการหาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจัดเป็นการวัดในเชิงปฏิบัติ (Performance Criterion) โดยวัดจากผลพวงที่เกิดจาก กิจกรรมธุรกิจระหว่างชาติต่างๆ เช่น ตัวเลขของรายได้ ยอดขาย ทรัพย์สิน จำนวนการจ้างงานบริษัทลูกในต่างประเทศ

เราอาจกล่าวได้ว่าการลงทุนของบริษัทข้ามชาติโดยตรงใน ประเทศ สามารถวัดได้ชัดเจนในเชิงโครงสร้าง (Structural Criterion) มากกว่าเชิงปฏิบัติอย่างเช่น

1. จำนวนบริษัทลูกในต่างประเทศของบริษัทข้ามชาติ
2. สัดส่วนการออกทุนของบริษัทแม้ว่าถือหุ้นข้างมาก หรือหุ้นส่วนทั้งน้อยหรือเท่า ๆ กัน
3. รูปแบบของกรรมสิทธิ์ว่าเป็นเจ้าของโดยสมบูรณ์หรือเพียงร่วมทุน หรือเพียงให้สิทธิบัตร (Licensing) หรือเพียงแค่เป็นที่ปรึกษาในการจัดการ (Management Consulting) เท่านั้น
4. จำนวนสัญชาติของผู้บริหารในระดับสูง สิ่งที่กำลังมาแล้วข้างต้น สามารถนำมากำหนดค่าที่ในเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศของกลุ่มผู้บริหารระดับสูงในบริษัทข้ามชาติต่อกิจกรรมทางธุรกิจในประเทศได้

เพิร์ลมัตเตอร์ และฮีแนน (Perlmutter & Heenan) ได้กำหนดการวิเคราะห์โอกาสของตลาดในต่างประเทศว่าจะเป็นเช่นไร การกำหนดค่าที่จะส่งบุคลากรคนใดไปบริหารงานในบริษัทลูกในต่างประเทศ การจะเลือกใครเป็นผู้ร่วมทุนด้วย โดยสรุปทำที่เชิงยุทธศาสตร์ไว้ 4 แบบดังต่อไปนี้

- ก. แบบมุ่งสู่ภายในประเทศเป็นหลัก (Ethnocentric = E)
- ข. บริษัทข้ามชาติญี่ปุ่นมาดำเนินงานในไทย การตัดสินใจ การรับคำสั่งถ่ายทอด การแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งสำคัญจะต้องมาจาก

ข. แบบมุ่งสู่ท้องถิ่นที่ไปลงทุนเป็นหลัก (Polycentric = P)

เนื่องจากมีบริษัทลูกอยู่ในท้องถิ่น ดังนั้นการมอบหมายภาระหน้าที่ประจำวันให้แก่บริษัทลูกในส่วนหน้าที่สำคัญทางการเงิน การวิจัย การบริหาร ยังคงเป็นของบริษัทแม่ เรื่องที่ควรตระหนักในท้องถิ่น ได้แก่ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ผู้บริหารควรเป็นคนท้องถิ่นนั้น

ค. แบบมุ่งพิจารณาเป็นเขตเป็นโซน (Regiocentric = R)

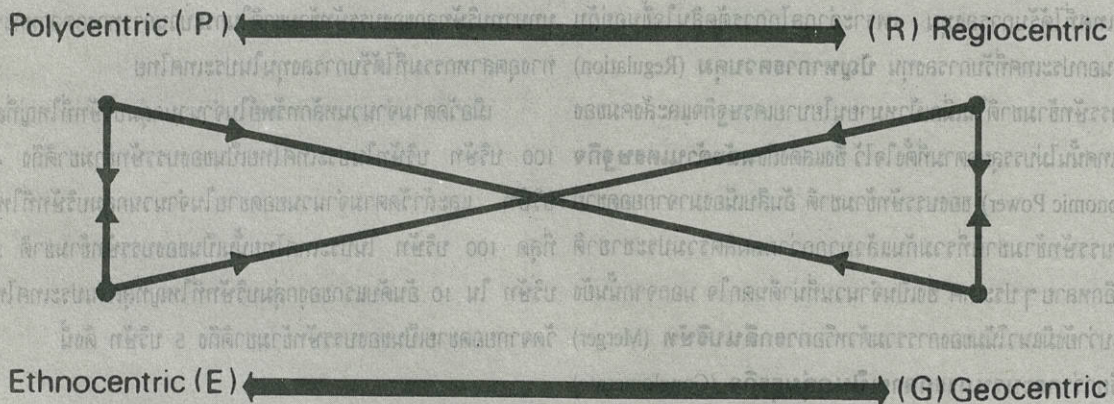
ผู้บริหารจะกำหนดท่าทีพิจารณาทุกศาสตร์ในขอบเขตที่กว้างขวางมากกว่าประเทศเดียว ใช้แบ่งเป็นเขตๆ เช่น ทางเอเชีย

ตะวันออก เอเชียอาคเนย์ ตลาดร่วมยุโรป (European)

ง. แบบมุ่งพิจารณาในระดับโลก (Geocentric = G)

ยังคงเป็นรูปแบบในอุดมคติโดยมุ่งบรรลุการจัดสรรทรัพยากรของบริษัทให้เป็นประโยชน์มีประสิทธิภาพสูงสุดในขอบเขตระดับโลก การศึกษาทางของการกลายเป็นบริษัทข้ามชาติไม่จำเป็นต้องวิวัฒนาการจากจุดเริ่มจาก E → P → R → G เสมอไป แต่อาจจะเริ่มจาก E → G หรือ P → R แล้วกลับเป็น E ก็ได้ ซึ่งเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะตัวของบริษัทข้ามชาติ H) ชีวะสมมติ

แผนภูมิแสดงทิศทางของการกลายเป็นบริษัทข้ามชาติ

การบริหารบริษัทข้ามชาติ : ข้อคิด

แม้ว่าบริษัทแม่จะยินยอมกระจายอำนาจการบริหารก็ตาม ก็มักจะต้องขบคิดทบทวนซ้ำแล้วซ้ำอีก เพราะเคยมีบริษัทที่ได้รับความล้มเหลวจากการกระทำเช่นนี้ดังเช่น บริษัทยักษ์ใหญ่ทางการเงิน คือ Nomura Securities โดยพยายามสร้างอาณาจักรธุรกิจการเงินการค้าแบบตะวันตก บริษัทแม่ให้อำนาจการตัดสินใจแก่สำนักงานของบริษัทในตลาดสหรัฐและยุโรป แต่ในที่สุดบริษัทแม่ต้องเข้ามาช่วยคลี่คลายสถานการณ์และพิจารณาว่าควรจะดำเนินธุรกิจเดิมต่อไป หรือแก้ไขข้อผิดพลาดจากการบริหารบริษัทข้ามชาติเพื่อปูทางให้ Nomura Securities ยืนหยัดบนเวทีการเงินของโลกต่อไป ในปัจจุบันยักษ์ใหญ่ของญี่ปุ่นระดับอินเตอร์มีชื่อเสียงก้องโลก

เช่น TOYOTA, Bridgestone, Sony, NEC ล้วนแต่มีขายงานที่กว้างขวางแผ่ขยายไปทั่วทุกแห่งทั่วโลก มีโรงงานผลิตและสำนักงานขายของตนกระจายตามภูมิภาคต่างๆ ศูนย์การพัฒนาลักษณะการวางแผนลงทุน การตลาด การเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากบริษัทแม่แต่เพียงแห่งเดียวก็มี บางบริษัทเช่น HONDA, NISSAN, SEIBU, SAISON ได้ตัดสินใจเด็ดขาดยินยอมให้คนต่างชาติหรือคนท้องถิ่นดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงก็มี หรือแม้แต่บริษัทอนุรักษ์นิยม เช่น TOYOTA, HITACHI, MATSUSHITA, NEC ก็ค่อยเริ่มเปลี่ยนแปลงการบริหารใหม่โดยกระจายอำนาจไปยังบริษัทลูกในต่างประเทศมากขึ้น ดูเหมือนว่ายักษ์ใหญ่ของวงการทั้งหลายต่างเปิดโอกาสให้บริษัทในภูมิภาคต่างๆ ได้มีหน่วยงานสำหรับวิจัย

และพัฒนาขึ้น (Research & Development) ประการสำคัญสุดท้ายนี้ บริษัทข้ามชาติเจ้าของหน่วยงานวิจัยและพัฒนาจะต้องใจกว้างมอบผลงานวิจัยในแต่ละประเทศเหล่านั้นด้วยความจริงใจ

แต่ปัจจุบันปัญหาที่เกิดขึ้นของการประกอบธุรกิจข้ามชาติก็คือ ความยากลำบากในการป้องกันติดต่อทางธุรกิจของบริษัทให้พ้นจากการสอดแนมและเซ็นเซอร์ของรัฐบาลของประเทศเจ้าบ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งการทำธุรกิจ High-Tech

ฮูดและยัง (Hood & Young) กล่าวในหนังสือ The Economics of Multinational Enterprise (1979, pp. 4-5) ในการศึกษาเรื่องของบริษัทข้ามชาติเฉพาะในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของบริษัทข้ามชาติ การปรากฏตัวขึ้นอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดปัญหาด้านประสิทธิภาพของนโยบายเศรษฐกิจระดับมหภาคของรัฐบาลในประเทศที่ได้รับการลงทุน เพราะว่าการตัดสินใจขึ้นอยู่กับการภายนอกประเทศที่รับการลงทุน **ปัญหาการควบคุม (Regulation)** ต่อบริษัทข้ามชาติในเมื่อเป้าหมายนโยบายเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้นไม่บรรลุผลตามที่ตั้งใจไว้ ซึ่งแสดงถึง **พลังด้านเศรษฐกิจ (Economic Power)** ของบริษัทข้ามชาติ อันสืบเนื่องมาจากยอดขายของบริษัทข้ามชาติที่รวมกันแล้วมากกว่าผลผลิตรวมประชาชาติของอีกหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งเป็นจำนวนที่น่าตื่นตกใจ นอกจากนั้นยังได้พบว่ายังมีแนวโน้มของการรวมตัวหรือ **การกลืนบริษัท (Merger)** ซึ่งเรียกว่า **กระบวนการกลายเป็นกลุ่มธุรกิจ (Conglomerate)**

ของบริษัทธุรกิจขนาดใหญ่อีกด้วย

Miyazaki กล่าวได้ว่าบริษัทข้ามชาติเข้ามามีบทบาทใน 3 สาขาอุตสาหกรรมหลักในประเทศไทย ได้แก่

1. สาขาน้ำมันปิโตรเลียมรวมถึง การกลั่นน้ำมัน จำหน่ายขนส่ง และขุดเจาะน้ำมัน

2. สาขาคement อุตสาหกรรม สินค้าอุปโภค บริโภคขั้นสุดท้าย เช่น เครื่องดื่ม นม สบู่ ยา เครื่องสำอาง เครื่องใช้ภายในบ้าน

3. สาขาสินค้ากึ่งสำเร็จรูป (Intermediate Products) โดยใช้เทคโนโลยีระดับกลาง เช่น สิ่งทอ แก้ว พลาสติก เหล็กกล้า

สังเกตได้ว่า สาขาน้ำมันปิโตรเลียมถูกผูกขาดโดยบริษัทข้ามชาติในกลุ่มยุโรป-อเมริกา ยกเว้นเครื่องใช้ไฟฟ้าและรถยนต์ ส่วนสาขาสินค้าระหว่างกลางจะผูกขาดในบริษัทข้ามชาติญี่ปุ่น บทบาทบริษัทลูกของบริษัทข้ามชาติในกระบวนการทางอุตสาหกรรมทางอุตสาหกรรมที่ได้รับการลงทุนในประเทศไทย

เมื่อวัดตามจำนวนหลักทรัพย์ในจำนวนกลุ่มบริษัทที่ใหญ่ที่สุด 100 บริษัท บริษัทในประเทศไทยเป็นของบริษัทข้ามชาติถึง 42 บริษัท และถ้าวัดตามจำนวนยอดขายในจำนวนกลุ่มบริษัทที่ใหญ่ที่สุด 100 บริษัท ในประเทศไทยนั้นเป็นของบริษัทข้ามชาติ 39 บริษัท ใน 10 อันดับแรกของกลุ่มบริษัทที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย วัดจากยอดขายเป็นของบริษัทข้ามชาติถึง 5 บริษัท ดังนี้

อันดับที่	กลุ่มบริษัท	ของประเทศ	ประเภทของธุรกิจ
1.	Shell Group	อังกฤษ/เนเธอร์แลนด์	ปิโตรเลียม เคมี
2.	Summit Oil Group	อเมริกา	ปิโตรเลียม
3.	Exxon Group	อเมริกา	ปิโตรเลียม เคมี
4.	Siam Cement-Siam Commercial Group	ไทย	ธนาคาร การเงิน ประกัน เหล็กกล้า การค้า
5.	Bangkok Bank Group	ไทย	ธนาคาร การเงิน ประกัน
6.	Siam Motors Group	ไทย	รถยนต์
7.	Charoen Pokhphan	ไทย	อาหารสัตว์ ปศุสัตว์
8.	Caltex Thailand	อเมริกา	ปิโตรเลียม
9.	Mitsubishi Group	ญี่ปุ่น	การค้าทั่วไป รถยนต์
10.	Krung Thai Bank Group	ไทย	ธนาคาร

“...ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจแต่ละประเทศในโลกจะเปลี่ยนแปลงไปก็ตาม แต่คลื่นลมแห่งความตื่นตัวข้ามกระชั้นอยู่ในทุกวงการ ยักษ์ข้ามชาติหน้าเก่า ๆ ที่เคยหยั่งรากลึกในประเทศไทยมาหลายสิบปีก็ยังไม่สามารถจะปิดกั้นบริษัทข้ามชาติจากประเทศอื่นในการเข้ามาถึงส่วนแบ่งของตลาดไปได้...”

ประการคำ : การเข้ามาของบรรษัทข้ามชาติ

ในช่วงสุดท้ายตั้งแต่ พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา เป็นการพัฒนาของบริษัทข้ามชาติในประเทศไทยก้าวไปสู่อุตสาหกรรมขั้นตอนใหม่ บริษัทข้ามชาติจากญี่ปุ่นและกลุ่ม NICs ในเอเชียเข้ามาลงทุนในประเทศไทยจำนวนมากโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะใช้ไทยเป็นฐานการผลิตเพื่อส่งออก เชื่อกันว่าประเทศไทยมีอุตสาหกรรมอยู่ในขั้นตอนอุตสาหกรรมส่งออก 1 (Eo1) และจะเคลื่อนย้ายตัวเข้าสู่ขั้น Eo2/Eo2 Complex การลงทุนเทคโนโลยีความรู้อย่างกว้างขวางและอุตสาหกรรมหนักเบา ในอนาคตอันใกล้ ซึ่งเป็นการกระโดดข้ามขั้นตอนโดยมีการเน้นการส่งออกที่ใช้ (Capital/Technology/Knowledge intensive/light & heavy industries) บนพื้นฐานการแสวงหาความได้เปรียบ

ที่เห็นได้เด่นชัดที่บริษัทข้ามชาติได้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย สาเหตุเพราะบรรยากาศการลงทุนเหมาะสมกว่าประเทศอื่น ๆ ในช่วงปี 2532 เป็นปีที่ไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงกว่าทุกประเทศในแถบเอเชียด้วยกัน กลุ่มยักษ์ใหญ่ที่เข้ามาจับจองในแวดวงการค้าส่ง ค้าปลีก ได้แก่ ไซโก โตคิว สยามจัสโก บิ๊ก-เซเว่น เซเว่น-อีเลฟเว่น ตามติดมาด้วยเขาซาน และแม็คโคร อีกทั้งนโยบายของนายกรัฐมนตรีปัจจุบันพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณเองก็มีส่วนทำให้เปิดประตูการค้าสู่จีน นโยบายการเปลี่ยนสมามรบให้เป็นสนามการค้า ชักนำให้ไทยเปิดสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านคือ ลาว เขมร เวียดนาม ก่อให้เกิดการค้ารูปแบบใหม่ๆ ขึ้น ในขณะเดียวกันเราจะเห็นได้จากการค้าขายอย่างเป็นล่ำเป็นสันระหว่างพรมแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านข้างต้น แม้แต่การลงทุนในประเทศไทยตามกฎหมายจะต้องมีหุ้นคนไทยเกินกว่าครึ่ง แต่ด้วยสนธิสัญญาแลกเปลี่ยนระหว่างไทยกับสหรัฐฯ แต่ละฝ่ายสามารถไปตั้งบริษัทในประเทศของอีกฝ่ายหนึ่งได้โดยไม่ต้องมีหุ้นเจ้าของประเทศ ทำให้บริษัทข้ามชาติสหรัฐฯเข้ามาลงทุนในประเทศเป็นจำนวนมากศาล แม้ว่าจะทำให้เกิดการสร้างงาน สร้างเงินก็ตาม สหรัฐก็มักจะชื้อไทยเสมอเพื่อแลกสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ดังที่ปรากฏให้เราได้ยินเสมอในด้าน **ซอฟต์แวร์** หรือ GSP นั่นก็คือพลังผลักดันทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่กำลังพัฒนาเล็กๆ อย่างประเทศไทยก็นับว่าเป็นสิ่งที่ควรจับตามองในแง่ของความได้เปรียบเสียเปรียบในการเจรจาต่อรองและการมีผลประโยชน์ร่วมของคนไทยบางกลุ่ม ■□

บรรณานุกรม

จักรมณท์ ผาสุกวนิช “การเปลี่ยนแปลงในภาคอุตสาหกรรมกับการพัฒนากรมนุษย์” เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง

ทรัพยากรมนุษย์โครงการชายฝั่งทะเลภาคใต้ และการพัฒนาภาคใต้ กรุงเทพมหานคร สถาบันทรัพยากรมนุษย์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2533

“ธุรกิจข้ามชาติ ยักษ์ยาดราทพบุไทย” มีเดีย 5, 58 เมษายน 2532

“บริษัทข้ามชาติแบบญี่ปุ่นอีกมิติหนึ่งในทศวรรษ 1990” ธุรกิจก้าวหน้า 2, 14 กันยายน 2532

“ปัญหาของการประกอบธุรกิจข้ามชาติ” ผู้จัดการฉบับการบริหารและการจัดการ 3, 26 (2529)

สุวินัย ภรณวลัย ทฤษฎีบรรษัทข้ามชาติ กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2532

บัวหลวง

เพื่อความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ธนาคารกรุงเทพ สาขาราชวัตร

ให้บริการชำระค่าลงทะเบียนโดยบัตรบัวหลวง A.T.M.

ผ่านเครื่อง P.O.S. ออนไลน์ สมบูรณ์แบบเครือข่ายครอบคลุม 73 จังหวัด

สามารถฝากถอนเงินได้ทันทีที่ต้องการ

“เพราะเราอยู่ใกล้พร้อมรับใช้ประชาชน”

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
เพื่อนคู่คิดมิตรคู่บ้าน

